

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **Jozef Sochuľák Autodoprava**, sídlem Porubská 943/1, Ostrava, zastoupený Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem, sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, sídlem Budějovická 7, Praha 4, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2022, č. j. 4509-2/2022-900000-314, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 2. 2024, č. j. 25 Af 22/2022-29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Celní úřad pro Moravskoslezský kraj (dále jen „celní úřad“) vydal dne 7. 8. 2014 zajišťovací příkazy, kterými žalobci uložil, aby zajistil úhradu spotřební daně z minerálních olejů za zdaňovací období březen až květen 2012, září a říjen 2013, duben 2014 a za období do 28. 4. 2014, která nebyla stanovena, a to složením jistoty na účet celního úřadu. Na základě zajišťovacích příkazů vydal celní úřad dne 7. 8. 2014 exekuční příkaz, na jehož základě došlo k vymožení částky 4 953 124 Kč.

[2] Žalobce s postupem celního úřadu nesouhlasil a požádal o vrácení zajištěných prostředků. Celní úřad žádost dne 8. 1. 2018 rozhodnutím č. j. 2703/2018-570000-42 zamítl,

neboť u žalobce nevidoval žádný vratitelný přeplatek. Žalobce podal proti rozhodnutí celního úřadu odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 7. 2018, č. j. 16794-2/2018-900000-315, zamítl a rozhodnutí celního úřadu potvrdil. Žalovaný potvrdil, že žalobci nevznikl vratitelný přeplatek, a zároveň upozornil, že žalobcovy námitky nepřipustně směřovaly mimo rámec daného řízení.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 13. 3. 2019, č. j. 22 Af 32/2018-37, zamítl. Kasační stížnost žalobce proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 27. 1. 2021, č. j. 2 Afs 139/2019-35. Ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. II. ÚS 822/21.

[4] Dne 17. 8. 2021 podal žalobce žádost o obnovu řízení ve věci žádosti o vrácení zajištěných prostředků. V žádosti o obnovu řízení rozporoval jemu uloženou daňovou povinnost, která měla správně tížit jeho dodavatele, což dle žalobce dokládají důkazy z jiných trestních a celních řízení. Celní úřad rozhodnutím ze dne 25. 11. 2021, č. j. 231246-5/2021-570000-11, žádost o obnovu řízení zamítl. Žalobce napadl rozhodnutí celního úřadu odvoláním, které žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí celního úřadu potvrdil. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí poukázal na to, že žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti ani důkazy, které by mohly vést k obnově řízení. Zároveň doplnil, že veškeré návrhy žalobce se míjejí s předmětem řízení, neboť směřovaly proti rozhodnutím o stanovení či zajištění daně, nikoli proti rozhodnutí o vrácení vratitelného přeplatku.

[5] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Krajský soud v Ostravě v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. V odůvodnění rozsudku uvedl, že žalobce požádal o obnovu řízení, jehož předmětem bylo posouzení, zda existuje vratitelný přeplatek, který by mohl být žalobci vyplacen. V tomto řízení však celním orgánům ani krajskému soudu nepříslušelo přezkoumávat, zda byl právní titul, z něhož žalobce existenci vratitelného přeplatku dovozoval, vydán v souladu se zákonem. Žalobce namítal výhradně to, že jej netíží daňová povinnost s odůvodněním, že tíží jeho dodavatele, kteří byli odsouzeni v trestním řízení. Pokud žalobce k uvedenému tvrzení navrhoval doplnit dokazování trestními spisy a spisy z jiných celních řízení, krajský soud konstatoval, že navržené důkazy se netýkaly existence vratitelného přeplatku, a proto nemohly vést k obnově řízení o žádosti o vrácení přeplatku.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítal, že se krajský soud nezabýval odpovědností třetích osob, která vylučuje daňovou povinnost stěžovatele. Jelikož stěžovatel neměl povinnost daň uhradit, představuje výše exekučně vymožených prostředků vratitelný přeplatek. Odpovědnost třetích osob za úhradu spotřební daně celní orgány i orgány činné v trestním řízení dovodily až poté, co byla daňová povinnost uhrazena stěžovatelem v důsledku daňové exekuce. Stěžovatel proto bez své viny nemohl potřebné důkazy navrhnout v předchozím řízení o vrácení vratitelného přeplatku. Krajský soud také nesprávně posoudil nezákonnost zajišťovacích příkazů. Z tohoto důvodu nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Své úvahy krajský soud také nedostatečně odůvodnil. Rovněž se dle stěžovatele nezabýval předběžnými

pokračování

otázkami odůvodňujícími vznik vratitelného přeplatku. Dle stěžovatele je nepodstatné, zda celní úřad eviduje vratitelný přeplatek, neboť stěžovatel neměl jiný zákonný nástroj, jak neoprávněně zajištěné finanční prostředky požadovat zpět. Postup krajského soudu i celních orgánů proto vedl ke zkrácení stěžovatele na právu na spravedlivý proces a neoprávněně zasáhl do jeho majetkové sféry.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. Uvedl, že stěžovatelova argumentace se zcela míjí s předmětem nynějšího řízení. Vysvětlil, že v uvedené věci celní orgány i krajský soud posuzovaly naplnění zákonných podmínek pro povolení obnovy řízení ve věci stěžovatelovy žádosti o vrácení vratitelného přeplatku. Stěžovatel však v tomto ohledu neuvedl žádné skutečnosti či důkazy, které by mohly vést k povolení obnovy řízení.

[8] Stěžovatel reagoval na vyjádření žalovaného replikou, v níž doplnil, že celní orgány vydaná rozhodnutí nedostatečně odůvodnily. Takové jednání se dle stěžovatele příčí dobrým mravům a nemůže požívat právní ochrany. Stěžovatel zopakoval, že obnovu řízení odůvodňoval důkazy, které nemohl v předchozím řízení bez své viny uplatnit. Z těchto důkazů dle jeho názoru vyplývá, že povinnost uhradit daň měli stěžovatelovi dodavatelé. Daňová povinnost uložená stěžovateli i zajišťovací příkazy jsou z těchto důvodů nezákonné, a proto mu vznikl vratitelný přeplatek, který mu měl být celními orgány vyplacen.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] V nyní souzené věci je mezi účastníky řízení spor o naplnění podmínek pro povolení obnovy řízení ve věci stěžovatelovy žádosti o vrácení vratitelného přeplatku.

[11] Dle § 154 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, je přeplatkem *částka, o kterou úhrn plateb a vratek na kreditní straně osobního daňového účtu převyšuje úhrn předpisů a odpisů na debetní straně osobního daňového účtu.*

[12] Dle § 117 odst. 1 písm. a) daňového řádu *řízení ukončené pravomocným rozhodnutím správce daně se obnoví na návrh příjemce rozhodnutí, nebo z moci úřední, jestliže vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které nemohly být bez zavinění příjemce rozhodnutí nebo správce daně uplatněny v řízení již dříve a mohly mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí.*

[13] Ve vztahu k rozhodování o žádosti o vrácení vratitelného přeplatku na dani dle § 154 a § 155 daňového řádu Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 30. 1. 2015, č. j. 5 Afs 62/2014-55, vyslovil následující závěry: *„Při rozhodování o vrácení přeplatku správce daně zkoumá, zda nějaký přeplatek subjektu vznikl a zda jej eviduje. Zjistí-li, že tomu tak je, zkoumá podmínky pro zacházení s tímto přeplatkem. Posuzuje, zda neeviduje on nebo některý z jiných správců daně nedoplatek téhož daňového subjektu. Teprve v případě, že tomu tak není, je oprávněně vratitelný přeplatek vydat. Pokud ovšem dospěje k závěru, že žádný přeplatek neeviduje, žádost o vrácení přeplatku zamítne (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 1 Afs 101/2008-60, vztahující se k § 64 odst. 4 zákona o správě daní a poplatků). V rámci přezkumu takového rozhodnutí se soud zabývá posouzením, zda orgány finanční správy skutečně postupovaly podle výše uvedených kritérií.“* Správním soudům tak v tomto řízení nepřisluší zjišťovat, zda byl právní titul, z něhož daňový subjekt existenci přeplatku dovozuje, vydán

v souladu se zákonem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, č. j. 7 Afs 73/2018-61).

[14] Tyto judikатурní závěry ostatně ve věci téhož stěžovatele Nejvyšší správní soud vyjádřil také v již dříve vedeném řízení o stěžovatelově žádosti o vrácení vratitelného přeplatku. V rozsudku ze dne 27. 1. 2021, č. j. 2 Afs 139/2019-35, k tomu Nejvyšší správní soud uvedl, že stěžovatel nesouhlasil se stanovenou daňovou povinností, avšak k předmětu sporu (existenci vratitelného přeplatku) žádné skutečnosti neuvedl. Stěžovatel netvrdil a neprokázal, že by exekuční příkaz či exekuční tituly (zajišťovací příkazy) byly zrušeny. Pokud tyto pravomocné akty, jimž svědčí presumpce správnosti, existovaly, byly zákonným důvodem pro provedení exekuce v částce 4 953 124 Kč. V rozsudku č. j. 2 Afs 139/2019-35 také Nejvyšší správní soud ve shodě s výše citovanou judikaturou potvrdil, že v řízení o vratitelném přeplatku nebylo možné přezkoumávat zajišťovací příkazy či samotné stanovení daně, k čemuž výhradně směřovala stěžovatelova argumentace.

[15] V nyní souzené věci stěžovatel požádal o obnovu řízení o žádosti o vrácení přeplatku, které bylo předmětem přezkumu ze strany Nejvyššího správního soudu právě v rozsudku č. j. 2 Afs 139/2019-35, od jehož závěrů Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod se v nyní projednávaném případě odchýlit.

[16] Stěžovatel opíral důvody obnovy řízení o důkazy z jiných celních a trestních řízení, které se měly týkat vlastního stanovení spotřební daně a zákonnosti vydaných zajišťovacích příkazů. K tomu Nejvyšší správní soud ve shodě s výše citovanou judikaturou uvádí, že předmětem řízení o žádosti o vrácení vratitelného přeplatku je výhradně hodnocení, zda celní úřad eviduje vratitelný přeplatek, který lze stěžovateli vyplatit. Z tohoto důvodu skutečnosti či důkazy, který by mohly zakládat důvod pro povolení obnovy řízení, se musejí týkat vymezeného předmětu řízení. Stěžovatelem odkazované důkazy se však týkaly řízení o zajištění a stanovení daně, nemohly proto představovat důvod pro obnovu řízení o žádosti o vrácení vratitelného přeplatku, jak správně dovodily krajský soud i celní orgány, které své úvahy také v rozhodnutích přezkoumatelným způsobem odůvodnily. Podstata kasační (a žalobní) argumentace se tak netýkala předmětu nynějšího řízení. Na tuto skutečnost byl stěžovatel upozorněn již v předchozím rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 139/2019-35, stěžovatel však podstatu své argumentace nezměnil a též v řízení o obnovu pokračuje v polemice se způsobem stanovení a zajištění daně. Stěžovatelova argumentace směřující mimo předmět řízení tak již z tohoto důvodu nemohla být úspěšná a vést k povolení obnovy řízení.

[17] Nejvyšší správní soud zároveň doplňuje, že stěžovatel mohl nové skutečnosti a důkazy jako důvod obnovy uplatnit v příslušných (nalézacích) řízeních, týkajících se vlastního stanovení daňové povinnosti. Výsledek řízení o stanovení daně by se následně promítl na jeho osobním daňovém účtu a ve výsledku mohl případně vést ke vzniku vratitelného přeplatku. Stěžovatelova námitka, že neměl jiný prostředek k nápravě než právě řízení o žádosti o vrácení vratitelného přeplatku, proto není důvodná.

[18] Jelikož stěžovatelem uplatněné námitky mířící na jiná řízení nemohly vést k obnově řízení, nebyla postupem a rozhodnutími celních orgánů a krajského soudu porušena stěžovatelova práva na spravedlivý proces, ani nedošlo k neoprávněnému zásahu do jeho majetkové sféry a k porušení dobrých mravů.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud tak neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[20] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. srpna 2024

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu